

Onderwerp: WVO Zorg en euthanasie

Geachte dames en heren,

De afgelopen weken is verpleeghuis Ter Reede van Stichting WVO Zorg enkele malen in het nieuws geweest. De aanleiding daarvoor was de rechtszaak over de euthanasie van een inmiddels overleden bewoner. De vraag waar deze rechtszaak om draaide was of de bewoner wilsbekwaam was. Dat wil zeggen, of zij in staat was bij volle verstand en bewustzijn de beslissing te nemen om haar leven te laten beëindigen.

De bevindingen van de behandelend arts en de psycholoog

De behandelend arts is van oordeel dat de betrokken bewoner niet wilsbekwaam was om een besluit te kunnen nemen over haar eigen levensbeëindiging. Hij is hierin ondersteund door onderzoek naar haar verstandelijk functioneren door de psycholoog van WVO Zorg. Hun mening was gebaseerd op een anderhalf jaar lange relatie met deze bewoner.

De artsen van de door de familie ingeschakelde Levenseindekliniek daarentegen vonden op basis van enkele gesprekken dat de patiënt wel wilsbekwaam was.

Dat stelt een verpleeghuis voor een heel moeilijk probleem. Je vindt dat je de plicht hebt de bewoners niet alleen de best mogelijke zorg te verlenen. Maar ook de plicht om de bewoners een veilige omgeving te bieden. Dat houdt ook in dat je de plicht hebt erover te waken dat niets gebeurt wat een patiënt niet zelf wil. En dat er ook niet zoïets onherroepelijks als euthanasie gebeurt als de patiënt dat niet bij zijn volle verstand en bewustzijn *zelf* heeft besloten.

Uit een aantal krantenartikelen komt een beeld naar voren van de motivaties van WVO Zorg. Het lijkt alsof WVO Zorg de wil van de bewoner heeft proberen te dwarsbomen. Het tegendeel is echter waar.

Deze patiënt was volgens de arts en het verzorgend team die haar anderhalf jaar lang van nabij meemaakten niet in staat die beslissing zelf bij volle verstand en bewustzijn te nemen. Ook de psycholoog kwam tot dezelfde conclusie. Uitsluitend daarom heeft WVO Zorg zich verzet tegen euthanasie bij deze patiënt.

Ieder mens beslist alleen zelf over euthanasie

Het uitgangspunt van WVO Zorg is dat ieder mens alleen *zelf* beslist of hij zijn leven wil beëindigen. Daar staat WVO Zorg volledig buiten. En daar wil WVO Zorg ook op geen enkele manier invloed op uitoefenen. WVO Zorg is niet tegen euthanasie. (Dat geldt ook voor de betrokken arts.)

Er zijn mensen die op een bepaald moment in hun leven schriftelijk vastleggen dat ze willen dat hun leven beëindigd wordt, bijvoorbeeld wanneer zij blijvend in coma zouden raken. Dan is het volkomen duidelijk wat iemand wil. Er zijn ook mensen die juist *niet* willen dat hun leven in dergelijke situaties beëindigd wordt. Zij willen hoe dan ook wachten tot de dood vanzelf intreedt. Als ze dat schriftelijk hebben vastgelegd, of als ze dat bij volle verstand en bewustzijn zelf duidelijk maken, is er ook geen twijfel mogelijk over wat wel of niet moet gebeuren.

Maar een hersenbloeding, dementie of een andere aandoening kan je ook treffen *zonder* dat je vooraf hebt kenbaar gemaakt dat je in zo'n situatie niet verder wil leven. Terwijl je ook niet meer bij machte bent dat op zo'n manier kenbaar te maken dat het

duidelijk is dat euthanasie een wens is die je bij volle verstand zelf genomen hebt. Als iemand niet meer in staat is de beslissing tot euthanasie zelfstandig te nemen, dan mag euthanasie ook niet plaats vinden. Een arts mag daar volgens de wet dan ook niet aan meewerken.

Wat te doen als het niet duidelijk is of euthanasie iemands bewuste keuze is?

De meest ingewikkelde situatie is die waarin het niet duidelijk is of het echt iemands wil is om zijn leven te beëindigen. Dus of iemand die beslissing bij zijn volle verstand heeft genomen en zich bewust is van de consequenties van die beslissing. Want als het levensbeëindigende middel eenmaal is ingenomen, is er geen weg terug meer.

Er zijn situaties waarin het heel moeilijk is om vast te stellen of iemand nu echt een einde aan zijn leven wil maken. Mensen kunnen bijvoorbeeld door een diep dal gaan en een aantal weken of maanden zeggen dat 'ze niet meer willen', 'dat het leven geen zin meer heeft', 'dat niets erger kan zijn dan op deze manier verder te moeten leven'. Maar een half jaar later kan het beter gaan en kunnen ze daar anders over denken.

De rechtszaak ging over zo'n ongelofelijk ingewikkelde situatie. De arts bij WVO Zorg vond op basis van wat hij in de contacten die hij anderhalf jaar lang met de bewoner had dat zij niet 'wilsbekwaam' was. De psycholoog bevestigde zijn oordeel. Hun professionele beoordeling was dat de patiënt niet meer in staat was om zelf een bewust oordeel te vellen over euthanasie. De artsen van de euthanasiekliniek vonden dat dat wel zo was. [Dat oordeel was gebaseerd op enkele gesprekken die toch een momentopname zijn.] De euthanasie heeft inmiddels plaats gevonden, zoals u waarschijnlijk weet.

Waarom heeft WVO Zorg gehandeld zoals zij heeft gedaan?

WVO Zorg heeft niet gehandeld om dwars te liggen. WVO Zorg heeft ook niet gehandeld omdat zij tegen euthanasie zou zijn. WVO Zorg vindt dat zij als zorgorganisatie daarover geen mening moet hebben. De beslissing tot levensbeëindiging ligt uitsluitend bij mensen *zelf*. Hebben zij die beslissing genomen, dan toetst de arts of er sprake is wilsbekwaamheid, ondragelijk lijden en een aanhoudende wens tot overlijden. Dat doet hij volgens richtlijnen van de KNMG (voluit: de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst).

Die richtlijn kunt u desgewenst lezen op <http://knmg.artsennet.nl/Diensten/SCEN/Wat-doet-SCEN.htm>. Daar kunt u ook een folder voor patiënten downloaden.

WVO Zorg heeft als zorgorganisatie een vreselijk moeilijke keuze moeten maken. Namelijk of zij zich in dit geval tegen de euthanasie moest verzetten, omdat de behandelend arts op grond van een lange relatie van oordeel was dat de bewoner niet meer wilsbekwaam was. Of dat zij er maar in moest meegaan als *anderen* het leven van deze bewoner wel wilden beëindigen. Daar is door WVO Zorg niet lichtzinnig mee omgegaan. De situatie is zorgvuldig afgewogen, uitsluitend vanuit het oogpunt van het belang van de patiënt. Dat is extra belangrijk omdat vrijwel alle bewoners in een heel kwetsbare situatie verkeren.

Als u een gesprek hierover wil

Mocht u hierover willen praten, dan kunt u contact opnemen met het directiesecretariaat, telefoon 0118 - 448 426.

Met vriendelijke groet,

J. de Graaf, directeur/bestuurder